

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **7 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за критерієм «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» наведено на рисунку 1.

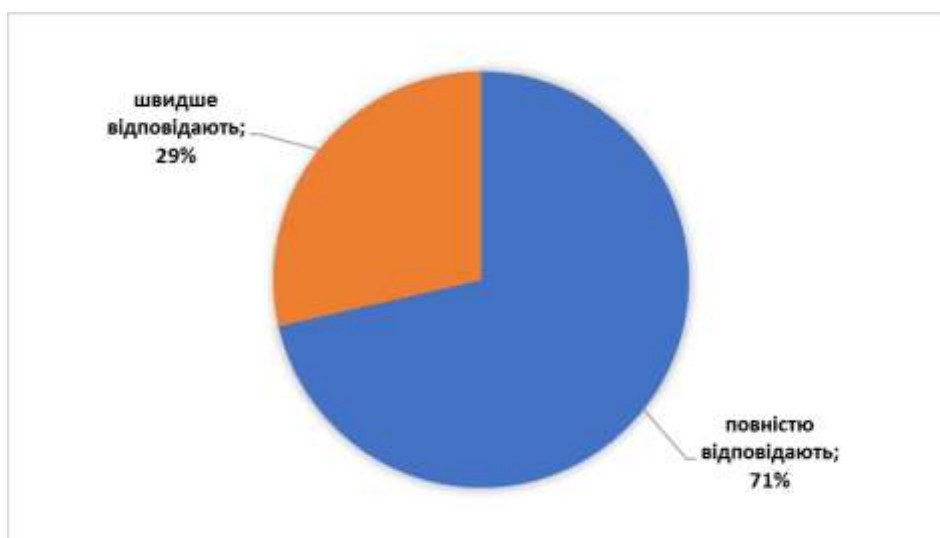

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено в табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Засвоєння основ базових знань з професії	2
Здатність до аналізу і синтезу	3
Базові загальні знання	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Елементарні комп'ютерні навички	1
Прийняття рішень	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	4
Здатність до навчання	5
Здатність до критики та самокритики	6
Дослідницькі навички і уміння	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої

програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	14,3	14,3	42,9	28,6
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	0	0	28,6	71,4
Стратегічне мислення	0	14,3	0	71,4	14,3
Націленість на кінцевий результат	0	0	28,6	14,3	57,1
Здатність працювати в колективі, команді	0	0	28,6	28,6	42,9
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	14,3	0	28,6	57,1
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	0	14,3	14,3	71,4
Навички управління персоналом, колективом	0	0	14,3	85,7	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	0	28,6	42,9	28,6
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	0	28,6	42,9	28,6
Ведення ділової документації	0	14,3	0	71,4	14,3

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 5 і 4, 100%) наступних якостей та навичок випускників: «рівень базових (професійних) знань і навичок».

Меншими балами оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2, по 14,3%) - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «стратегічне мислення», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «ведення ділової документації».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	71
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	86
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	100
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	43
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	100
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	71

Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	29
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	0

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідних складових ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%);
2. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (100%);
3. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (86%);
4. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (71%);
5. Співвідношення теоретичної і практичної частини (71%).

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 100% - ву позитивну відповідь.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – пропозицій не надійшло;
- *необхідно вивести з освітнього процесу* - пропозицій не надійшло.

Інші пропозиції від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

- передбачити у змісті однієї з освітньої компонент опанування здобувачами хмарних технологій для організації взаємодії команди в режимі «віддаленого офісу».

Висновки

Моніторинг якості ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» показав, що викладачі досить високо оцінюють організацію освітнього процесу за даною освітньо-професійною програмою. Так усі опитані відзначили, що знання випускників зі спеціальності повністю відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу.

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників свідчить про те що, здобувачі вищої освіти ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» показують високий рівень базових (професійних) знань та навичок та проявляють націленість на кінцевий результат. В той же час недостатньо сформованими є такі компетентності як: навички управління колективом та націленість на кар'єрне зростання, ведення ділової документації та стратегічне мислення (на 5 балів сформованість цих компетентностей оцінили складає 0%, 14,3 та 14,3% викладачі відповідно).

З урахуванням даних моніторингу та зроблених зауважень пропонується:

1. Продовжити практику проведення круглих столів з залученням стейкхолдерів з метою оновлення освітньої програми та вдосконалення змістовної складової навчального процесу: спрямованість дисциплін на майбутню професію; організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо); зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін.

2. Оновити освітню програму з урахуванням виявлених проблем щодо недостатнього розвитку у здобувачів стратегічного мислення, навичок управління персоналом, здатності працювати в колективі, команді, вміння вести ділову документацію.

3. При розробці освітньої програми звернути увагу на пропозиції викладачів щодо найбільш необхідних складових навчальних дисциплін, а саме: спрямованість дисциплін на майбутню професію; зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін; залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах; співвідношення теоретичної і практичної частини.

4. Гарантам освітніх програм разом з Головою методичної комісії факультету економіки та бізнесу, ведучими викладачами розглянути зміст навчальних дисциплін, що формують рівень загальнотеоретичної підготовки, а також дисципліни, результатами вивчення яких є навички прогнозування кінцевого результату та ефективної презентації себе (фахівці) та результатів роботи. Обговорити можливість корегування навчальних планів шляхом введення запропонованих дисциплін.

5. Для активізації наукової діяльності та залучення до неї здобувачів вищої освіти рекомендувати Науковому сектору Студентської ради ТДАТУ збирати та поширювати інформацію щодо залучення до участі здобувачів в науково-практичних конференціях, різноманітних конкурсах та тренінгах шляхом створення власної сторінки на сайті університету, а також через соціальні мережі. Більш широко залучати фахівців бібліотеки ТДАТУ до популяризації наукових ресурсів серед здобувачів вищої освіти.

6. Забезпечити проходження викладачами кафедри практичного стажування для вдосконалення педагогічної майстерності та підвищення якості освітнього процесу в цілому.

Гарант ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти,
к.е.н., доцент

Оксана ЛИСАК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР